

مههاباد قههداغی، دوو هنگاو بُو دوواوه.. هنگاویک بُو پیشەوھ!

سالار رشید

salarrasheed@yahoo.com

که وەلامکەی مەهاباد قههداغی ئەخويىتەوھ، لە توپولۇيى ھەر وشە و دەستەوازىيەكدا ئەۋەت دىيىتە پېيش چاۋ، كە چۆن مەهاباد دوو پېيى ئەدا بە زەويىدا و لە غەزبى خۆيدا ھەلئەپەرى، وەك ئەۋەتى بەردت لە كەعبە گىرتىبى!

وەلامکەی مەهاباد لە ژىر ناوى (خىلى كۆمۈنىيىتى سەربە تەرىقەتى مەنسۇورى! وەلامىك بُو سالار رشید، پۇونكىرىدەۋەيەك بُو خويىنەر)، بەلام ئەۋەتى سەممەرەيە ئەۋەتى: نە وەلامى منى داوهتەوھ، نە وەعدەكەي خۆى بە خويىنەر بىردىتە سەر، يانى

پۇونكىرىدەۋەيەك بە خويىنەر بىدات!! بەلكۇو گىزى دەمارەكانى واي لىكىرىدووھ پەتى تەحەمول بىچىرى و ھەرجى قىينى خۆى ھەيە بەرامبەر بە كۆمۈنىزىمى كرييكارى و مەنسۇور حىكىمەت بە يەكجار ھەلپىزى!

لە پاستىدا نووسىنەكەي من تايىبەت نەبوو بە پەخنەگىرن لە مەهاباد، ھەروەكoo لە ناوهكەيدا ھاتووھ (گۆپىنى 8 مارس، ھىرىشىك بۆسەر ژنان!) تايىبەت بۇو بە پەخنەگىرن لە گۆپىنى ئەو پۇزە لەلايەن ئەنجومەنلىكى حۆكمى عىراقييەو، مانا و مەبەستىك كە لە پىشت ئەم بېپارەت خۆى مەلاس داوه، ئاكامە زيانبارەكانى بُو ژنان و بُو تەواوى كۆمەللى عىراقى....

ھەرجى نووسىنەكەي مەهاباد بۇو(پۇزى) لە دايىكبۇونى فاتىمەي زەھرا پۇزى ژنى عىراقە!!، لەبەرئەۋەتى بە حىسابى خۆى پەخنەى گىرتۇوھ و ھەلۋىستىگىرى كردىووھ، بەلام لە پاستىدا ئەلتەرناتىقىيەكى پىشىنياركىرىدووھ، ھەر ئەو كارە ئەنjam ئەدات كە پىشىنيارى شىعە مەزھەبى نىيۇ ئەنجومەنلىكى حۆكم كردووپىيانە، بۇيە لە پاڭ نووسىنەكەم پۇونكىرىنەۋەيەكى كورتىشىم لەسەر ئەۋە دا.

ھەروەكoo وتم مەهاباد وەلامى پەخنەكانى منى نەداوهتەوھ، بەلكۇو لە بىرى ئەۋە ھاتووھ كۆمەللىك وەعزى داداوه، وە كۆمەللى حۆكمى سادىر كردىووھ بەبى ھىننانەۋەتى بەلگە و ھىننانەۋەتى بەلگە و ھەرگرافانەكى كە ئەو حۆكمانەي لىيۇ سادىر كردىووھ، ھەر وەكoo ئەللىت: (لە نووسىنەدا سالار رشید بە ھەممۇ وەسىلەيەكى ناپەوا، بە زمانىيەكى باوكسالارانە و بەدەر لەھەمۇ مۇرالىيەكى نووسىن ويسىتۇۋىتى خويىنەر چەواشە بىكەت سەبارەت بە ھەلۋىستى ناپەزايى من و بابەتكەي من. نووسىنەكەي ئەو، چونكە دەچىتە خانە بۇختانەلېستن و ناوزپازندەوە نەك رەخنە، پىيم چاڭ بۇو وەلامىكى بىدەمەوھ).!!

كانتىك يەكىي ئەم پەرەگراف ئەخويىتەوھ (ئەگەر رەخنەكەي منى نەخويىندىتىتەوھ) لە دلى خۆيدا ئەللىت پەنگە ئەم نووسەرە غەدرى حەسەن و حوسەيىنى لىكىرىدىت، وە ئارەزۇو ئەكەت بە شوين پېنۇسوسەكەي مەهاباددا بچىت، تا بىزانىت ئەو غەدرە چىيە و وەلامكەي مەهاباد چۆنە! بەلام زۇر دوورىنا، ھەر لە پەرەگرافى دواي ئەۋە، خويىنەر بەجى ئەھىلىي و پىييان ئەللىت ئەگەر ئەتانەۋىت ئەمە ئەدرييىسى ھەردوو بابەتكەيە و خۇتان بەو ئەنjamە بىگەن!!

بەوە ئەچىت پەلەي ئەۋەتى بۇوبىتت، ئەو قسانەي لە زىگىتى و بە نيازە بەم حىزىيەتى كە چەندىن سالە خىلىكەي بەرامبەر بەم حىزىيە گۇوتتوپىيانە ھەلپىزى.

بۇيە من لىرەدا رۇونكىرىنەۋەيەك ئەخەمە بەرچاۋ، كە ئەگەر بەباتبايەو مەهاباد وەلامى رەخنەكەي منى بىدابايەوە ئەۋە ئەم ئەركەي لەكۈل من ئەكرەدە، وەيان بەلای كەمەوە ئەمزانى ئەو لە چ جىڭايەك رەخنەكەي منى قبول

نىيە!

مههاباد ئەلیت: (فاتیمەی زەھرا، جگە لهوھى دويىتى پىيغەمبەر و ھاوسەرى عەلى كورى ئەبیتالىبى ئامۆزاي پىيغەمبەر بۇوه هىچ داهىنائىكى لە هىچ بوارىكدا نەكردووه و لە هىچ بوارىكدا خەباتى نەكردووه. ژنانى عىراقى ھاواچەرخ بۇ دەبىت ئىتىك بىن بە سىمبولى خۆيان كە بەھۆى باب و ھاوسەرەكەيەو دەناسرىت تەك لەبەر رەفتار و داهىنائى خۆى! ھەزارانى وەك فاتیمە لهو چەرخە لەمېشىنەدا ژيان و، چونكە ئامۆزانش و كچى پىيغەمبەر نەبوون نە ناويان ماوه و نە ناونىشان.)

لىزەدا مەهاباد رەخنە ئەگرىت و ئەلیت فاتیمە هىچ رەفتار و داهىنائىكى نەبووه تا بە ھۆيەوە بۇوبىتە كەسىكى ناسراو و ناودار، بەلكوو ناسراوى و ناودارى ئەو بەھۆى ناسراوى و ناودارى باوك و ھاوسەرەكەيەتى، بۆيە ئەو قابىلى ئەو نىيە، يانى ئەگەر ئەوھى واى لە باوك و ھاوسەرەكەي كردووه كە ناسراو و ناودار بن ئەم بىكىدايە ئەوھى قابىلى خۆى بۇو، وەيان ئەگەر بەباتبايەو ئەو بۇزى لە دايىكبۇونى عائىشە دابنايە بە ھۆى بۇلى ئەو لە جەنگ و سىاسەتدا ئەوھى هەر قبول بۇو!

ئىستا ئەپرسم: ئايا ئەو پەرەگرافەي ھىنناومەتەوە لە نۇوسىنەكەي مەهاباددا نەھاتتووه؟! كامەيە ئەو وەسىلە نارەۋايەي كە بەكارم ھىنناوه؟! لە كويىدا زمانەكەم باوكسالارانەيە؟! لە كويىدا مۇرالى نۇوسىنەم شكاندۇوه؟! لە كويىدا وىستوومە خويىنەر چەواشە بکەم؟! لە كويىدا بۇختانم ھەلبەستووه؟! بۆچى ئەمە ناوززاندىن بىت؟!

لە ھەمووى سەيرتر ئەوھىي مەهاباد دىيت باز ئەدات و وەلام ناداتتووه! رائەكەت و ئەلیت: (بۇ شارەزابۇون لە تىرۇانىنى من بەرامبەر بە مەسىلەي ژن، ئايىن و هتد، خويىنەر دەتowanى بىروانىتە كتىبە چاپكراوهكاني من، لە ناو ئەوانەدا ئەم سى كتىبە:.....)!

مەهاباد ئەوھندە لەخۆى بايىيە دىيت وەعز دائەدات كە نۇوسىنە زانستى ئەبى وابى و وا نبى! ئايا ئەوھ زانستى و لوژىكە تۆ بە يەكىك بلىيەت بىرۇ نۇوسىنەكани چەند سال پىيش ئىستام بخويىنەوە؟! ئايا مامەلە لەگەل تىكىستى مەوجۇد ئەكىتىت يان چەندسال لەمەوبەر؟! دىيارە ئەگرى بۇ مەبەستى تر سەرتاپاي نۇوسىنەكاني نۇوسمەرىك بخويىنەتەوە، بەلام ھەر نۇوسىنەش حىسابى تايىبەتى خۆى ھەيە، ئەگرى بە تەنها رەخنە ئاراستە بکەيت. بەلام كاتىك مەهاباد ئەلیت بىرۇن نۇوسىنەكاني ترم بخويىنەوە ئەوھ دوو مەبەستى ھەيە، يەكەم: ناتوانى داكۆكى لەو پەرەگرافەي نۇوسىنەكەي بکات. دووھم: ئەيەوېت پىكالام بۇ خۆى و نۇوسىنەكاني بکات، كە ئەمە يەكىكە لە خەسلەتە زۇر زەقەكاني ئەم نۇوسمەرە.

بەلام لەگەل ھەموو ئەمانەشدا من لە رەخنەكەي خۆم ئەوھم پىشانداوە كە بەھەر حال ئەمە مەسىلەي بىنەپەتى و ئەسلى نىيە، وتۈومە: (بەلام لەمانە سەيرتر ئەوھىي كە نۇوسمەر ھاتتووه نەك ھەر داكۆكى لە بۇزى (8)ى مارس ناکات بەلكوو ھاتتووه ئەويىش بە ھەمان رەھووشتى ئىسلامى سىلامى شىعە مەزھەب بەلام لە پوانگەي ناسىيونالىزمىكى ئىصولىيەوە ئەيەوېت لە شەپى تىرە و تايىفە و مەزھەبى نىيۇ ئەنجومەنلى حۆكم ئەمېش بۇ قەومپەرستانى كورد بەشىك بېچرى، ئەويىش بەھەر بۇزى لە دايىكبۇونى ژنانى كورد بە بۇزى ژن لە كوردىستان دابىنرى!).

ئەمە باسى بىنەپەتىيە. چەلۇيىستىك ئەگرىت لە بەرامبەر بېرىارىك كە بۇزى ھاۋپاشتى جىيانى ژن تىك ئەدا؟ ئايا لەگەل ئەوھدايت ئەو بۇزە تىكىبدىرىت وەيان نا؟

مەهاباد ئەلیت: (ژنانى كورد دەبى بۇزىكى تايىبەت و سىمبولىكىيان بۇ خۆيان ھەبىت!!)

ئەمە ھەلۇيىستى مەهابادە لە بەرامبەر ئەو بېرىارە... يانى رەخنە ئەو لەويۇھ نىيە كە ئەو بۇزە ئەگۆردى، بەلكوو هىچ لارىيەكى لەوبارەوە نىيە، بەلام رەخنەكەي ئەو لەويۇھ نىيە كە فلان نەبى فيسار بى!!

من بە داواي لىپۇوردىنەو لە خويىنەرى بەریز، جارىكى تر ئەو پەرەگرافەي نۇوسىنىڭكەي مەھاباد ئەھىيەنەوە: (لەو نۇوسىنىڭدا سالار رەشيد بەھەمۇ وھىسىلەيەكى ناپەوا، بە زمانىكى باوكسالارانە و بەدەر لەھەمۇ مۇراڭلىكى نۇوسىن و يىستووچى خويىنەر چەواشە بکات سەبارەت بەھەلۋىستى ناپەزايى من و باھەتكەي من. نۇوسىنىڭكەي ئەو، چونكە دەچىتە خانەي بوخنانەلېستن و ناوزۇراندىنەو نەك رەخنە، پىيم چاك بۇو وەلامىكى بەدەمەوە). !!

ئىيىستا ئەپرسىم: ئايا ئەو دىيەرى پىيىشتر هيىنامەوە (ئىنلى كورد....) قىسىم مەھاباد ئىيىھە؟ ئايا بەراشتى ئەمەم ھەلۋىستى مەھابادە، وەيان من بوخنانەم بقى ھەلېستووھە؟! ھىچ شتىكى ناپەواام كردووھە؟! بۆچى زمانەكەم باوكسالارانەيە؟! بۆچى مۇرالى نۇوسىن شىكاندووھە؟! لە كويىدا و يىستوومە خويىنەر چەواشە بکەم؟! ئايا ئەمە ناوزۇراندىنە؟!

من ئەپرسىم: ئايا ئەو كراسەي مەھاباد ئەيەوى بىكاتەبەر من بەھىچ جۈرىك ئەچىتە بەرم؟! ئايا رېكۈپىك پر بە بالا خۆى ئىيىھە؟!

مەھاباد ئەللىت: (بەریز كەزآل حەمە رەشيد ھەر رۇزىكى دواي بابەتكەي من لە كوردىستان نىيىتا بابەتىكى بلاو كرددەوە. تىايىدا رەخنەي لە بابەتكەي من گرتىبوو. پىيم وا نەبۇو پىيىست بە وەلامانەوە بکات، چونكە ھەركەس نازادە چۈن بىر لە دىاردەيەك دەكاتەوە). !!

بەلاى مەھابادەوە ئەگەر يەكىكى رەخنەي گرت پىيىست ناكات وەلامى بەدەيتەوە! بۇ؟ چونكە ھەركەس نازادە چۈن بىر ئەكاتەوە؟! ئەمەش يانى: ئەگەر رەخنەت گرت... ئەوا ئازادىي بىركردىنەوە ئەو كەسەت پىيىشىل كرد!! لۇزىكىكى سەيرە، رەنگبى ئەمەش يەكىكى تر بىت لە داھىننانەكانى نۇوسەر لەمەر شىۋازا و مۇرالى نۇوسىنى زانىستى!! من نازانم عەسەبىيەت ئاوها سەرى لى شىۋاندووھە، يان ھەر بپواى تەواوى ئەمەيە؟! رەنگە ئەمجارەش ھاواركا و بلىت: ئەمە بوخنانە.. سالار ئەيەويت ناوم بىزىننى.. بېرىن بىزانن لە فلانە نۇوسىن و فلانە نامىلىكەم چىم و توووه لەو بارەوە!!

مەھاباد ئەلى: (چونكە نۇوسىنىڭكەي ئەو "يانى سالار" دەچىتە خانەي بوخنانەلېستن و ناوزۇراندىن نەك رەخنە، پىيم چاك بۇو وەلامىكى بەدەمەوە). !

ئەمەش تەواكھرى تىزە نويكەي مەھاباد، يانى ئەو كاتىك بە پىوستى ئەزانىت وەلام بىاتەوە كە ئەو كەسە بوخنانى بقى ھەلېستېت و ناوى زېاندىت، لە كاتىكدا بە پىيچەوانەوە، ئەبى وەلامى رەخنە بىرىتەوە، ھەرجى بوخنان و ناوزۇراندىشە ئەوا زۇر جار فراموش بىكى چاكتە، چونكە ئەو كەسە ئەوھە پەفتارىتى خۆى وەلامى خۆى داوهەتەوە!

من لەو بپوايەدام مەھاباد پاستگۈيانە پەفتارى نەكىدووھە، وە پىيم وايە ئەگەر نۇوسىنىڭكەي من نەك ھەر رەخنە، بەلكۈو ئەگەر دەستى بقى ھەلېستېتىن تىپروانىن و نيازەكانى مەھاباد نەبردايە، مەھاباد نە وەلامى ئەدایەوە، نە ئەوندە عەسەبى و نە ئەوندەش ھەناسەي كورت ئەبۇوا!

مەسەلەي تەوهەرى لە نۇوسىنىڭكەي من، رەخنەگىتنە لە گۆپىنى ئەو بۇزە بە رۇزىي تر، ئىيتىر رۇزەكەي تر ھەرچىيەك بىت: فاتىمەي زەھرا، مەستۇرەي كوردىستانى، مەھاباد قەرەداغى، بۇزا لۇكسۇمبۇرگ وەيان كچەكەي ماركس.... چونكە ئەم مەسەلەيە سىياسىيە، پىيش ئەوهى سېرىنەوە ئەو بۇنەيە بىت كە بەھۆيەوە ئەو بۇزە دانزاوه، پىيش ئەوهى گۆپىنى ناوى فلان وەيان فيسار بىت، گۆپىنى بۇزىكە كە لە تەواوى دنیادا بە بۇزى ھاپېشىتى ژن ناسراوه، بۇزى تىكۈشان بقى گىرەنەوە جىيگاى ژن بقى شوينى سروشتى خۆى، بۇزى نمايشى ھىزى جىهانىي لايەنگىرى بەرابەرى كاملى نىوان ژنان و پىاوانە....

مههاباد ئەلی: (نووسینهکەی ئەو "سالار" ، چونكە دەچىتە خانە بۇختانەلېستن و ناوزرەندەوە نەك رەخنە...) !!

من لە هەموو ئىنسانىيلىكى بە ئىنساف ئەپرسم: ئەگەر ئەمە رەخنە نەبىت، ئىدى رەخنە رەنگى چۈنە؟! سەيرە! وەك ئەوهىيە بلىتىت ماست رەشە!

پاستە مەهاباد لە بەرامبەر ئەو بىيارەدا ھەلۋىستى خۆى دەرىپىوه، بەلام مەسىلەئى بىنەرەتى ئەوهىيە كە ھەلۋىستەكەت چىيە؟ نووسەرىيکى شىعە مەزھەبىش ھەلۋىستىكى ھەيى، بەلام چۈن ھەلۋىستىكى، لايەنكىرى بۇ لادانى ئەو بۇزە وەيان دژ وەستانەوە؟

مەهاباد تەحەمولى ئەم رەخنەيە ناكات، بويىھە جياتى وەلامدانەوە، وە پىش ھەرچىيەك ئەيەۋىت لە قورسايى رەخنەكە كەم كاتەوە و تىرۇرى كات. كاتىك ئەلیم ئەمە نەك ھەر دىلسۆزى نىيە بۇ ژنانى كورد و عەرەب بەلكوو گەورەترين خزمەتىشە بە دۇشمنانى ئازادى ژن... ئىتە مەهاباد نەك ھەر ئاڭر ئەكتەوە، بەلكوو پرانتىپى نووسىنىش لەدەست ئەدات!

لە هەموو سەيرە ئەوهىيە، سايىتى كوردىستان پۇست چاپىيىكەوتىكىيان لەگەل مەهاباد ئەنجامداوە و لەوىدا ئەلی من لايەنكىرى لە (8)ى مارس ئەكەم و لەگەل لاپىدىنى نىم، بەلكوو مەبەستىم ئەوهبووھ كە ژنانى كوردىش بۇخۇيان سىمبولىكىيان ھەبىت!! ئەوهەتا ئەلیت: (ژنى كورد نەگەر سىمبولىكى بۇخۇى ھەبىت و سىمبولىكى ھاوبەشىش لەگەل ژنانى جىياندا كۆي كاتەوە ھېيج نەنگىيەكى تىيدا نىيە.) !!

لىرىدە مەهاباد ھەنگاوىك چۆتە پىشەوە، ئەيەۋىت كەس نەپەنجىننى نە ناسىيونالىيەتەكان، نە ژنانى يەكسانىخوازى كوردىستان و دنیا!

سەيرە! مەهاباد پاشگەزبۇتهوھ و ئەيەۋىت بەم شىيەوەيە لە ھەلۋىستى سەيرۆسەمەرەي، خۆى قوتار كات. ئاخىر كەي باس لەسەر ئەوهىيە ژنانى كورد وەيان عەرەب با سىمبولى خۇيان ھەبىت!!!! باسەكە باسى گۆپىنى بۇزى (8)ى مارسە.. سەيرە مەهاباد ئەوهەنە وەعزى لەسەر ئەمە داوه كە نووسىن و رەخنە و... ئەبى وابى و وانەبى، بۇچى تۈزۈك پەيرەوى ناكات؟! يان ئەويش وەك وەعزى مەلاكان ئەكتات كە ئەللىن بەقسەمان بىكەن، بە پەفتارمان مەكەن!

نەك ھەر ئەمە بەلكوو ھەلۋىستى خۆى سەبارەت بە ماركىسزمىش ھەر گۆپىوه، ئەوهەتا ئەلیت: (با ئەوهەش پۇون بىكەمەوە كە من فەلسەفەي ماركىستى بە فەلسەفەيەكى وىزدانى دەزانم و ھەرگىز لەگەلەدا ناكۆك نىم،...) مەهاباد ئەللىي ئەوهى لەپىرچۇتەوە كە و تارەكەي بە ناوى چىيەوە بۇوه (خىلى كۆمۈنېستى سەربە تەريقەتى مەنسۇورى!). ئەمەش يانى: كۆمۈنېستەكان خىلىكىن، بەلام تەريقەتى جىاوازى تىيدايم، يەكىك لەو تەريقەتانە، تەريقەتى مەنسۇورىيە! ئەمە لە كۆي.. ئەمە لە كۆي كە (ھەرگىز لەگەلەدا ناكۆك نىيەم؟!

بەھەر حال، من سەربارى هەموو ئەوانە، زۆر خۇشحالىم بە ھەلۋىست گۆپىنەكەي، دەستخۇشى لى ئەكەم.

من لىرىدە نامەوى بچەمە سەر باقى شتەكانى ترى مەهاباد كە بە حىساب وەلامى منى داوهتەوە، وەيان چاپىيىكەوتىنەكەي لە كوردىستان پۇست، بە جىا لەوهى ئەو لە ھىلى باسەكە لايداوه، باس باسى (8)ى مارسە، ئەمەتتەوە بە ئاستىكى زۆر نزم لە نووسىن، دۈور لە پاستى و بەلكە، پەپىوهتەوە سەر كۆمۈنېزمى كەرىكەرلى و داخى دلى خۆى ھەلپىشىۋە، رەنگە مەوازىنى نووسىنى مۇدىئىن وەها بىت!!